

Αγιογράφηση Αγ. Γεωργίου Μανωλιάσσας

Όσες φορές βρισκόμουν στο χωριό μας, εύρισκε την ευκαιρία και συζητούσα το θέμα της αγιογράφησης της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου με τους αρμόδιους φορείς και ιδιαίτερα με τον πρόεδρο του εκκλησιαστικού συμβουλίου πατέρα Κωνσταντίνο και με άλλα μέλη του συμβουλίου και παρώντες.

Οι λόγοι της αναβολής ήταν κυρίως οικονομικοί. Τελευταία, πληροφορήθηκα ότι θα αρχίσει η αγιογράφηση και ότι το έργο ανέλαβε ο συγχωριανός μας αγιογράφος Κωνσταντίνος Γιωτάκης.

Η αγιογραφική τέχνη, πέραν των άλλων, απαιτεί θεία έμπνευση. Στην εποχή

Παλαιότερες αγιογραφίες του Κ. Γιωτάκη

μας παρατηρείται ένα γενικότερο ρεύμα επιστροφής στις πηγές της Ορθόδοξης παράδοσης. Μέσα σε αυτή την επιστροφή, εντάσσεται και η επί των ημερών μας αναβίωση της Βυζαντινής αγιογραφίας.

Ο Κώστας Γιωτάκης έχει να επιδείξει πλούσιο αγιογραφικό έργο, όχι μόνο στην Αττική αλλά και πανελλαδικά, ακόμα και σε χώρες του εξωτερικού. Θεωρώ ευτύχημα την ανάληψη εκ μέρους του του έργου της αγιογράφησης του Αγίου Γεωργίου. Πέραν τούτου και ως Μανωλιασσίτης, θα πράξει πιστεύω, το καλύτερο γιατί είναι δεδομένη η αγάπη του για την Μανωλιάσσα.

Παρά τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, έχω την άποψη ότι το έργο θα περατωθεί γιατί πέραν των άλλων, οι Μανωλιασσίτες έχουν βαθειά ριζωμένο στην ψυχή τους, το θρησκευτικό συναίσθημα και θα βοηθήσει ο καθένας μας, όπως και όσο μπορεί.

Η αρχή είναι το ήμισυ του παντός. Καλή μας επιτυχία στο θεάρεστο αυτό έργο.

Ηλιούπολη 23 Απριλίου 2014
 Στέφανος Κων. Γιωτάκης

ΔΗΜΑΡΧΕ Μ' ΑΚΟΥΣ;

Το δεύτερο 10ήμερο του Σεπτεμβρίου βρέθηκα στο χωριό μου στη Μανωλιάσσα που υπάγεται διοικητικά στο δήμο Ιωαννιτών, τα νηία του οποίου ήβατε πρόσφατα. Όταν πήγα στα καφενεία του χωριού μου για να πιω καφέ μου σέρβιραν νερό εμφιαλωμένο γιατί, όπως μου είπαν, το νερό του χωριού μας είναι ακατάλληλο για πόση. Έτσι κάθε φορά που έπινα καφέ επιβαρυνόμουν με 50 λεπτά. Τα δικαιολογημένα παράπονα των συγχωριανών μου ποηλά και η καθημερινή επιβάρυνση, τουλάχιστον, για τους μονίμους κατοίκους υπολογίσιμη.

Το νερό είναι θείο δώρο και αφθονεί στη φύση. Στην τοποθεσία Κεφαλοβρυσο απ' όπου υδρεύεται η Μανωλιάσσα, ύστερα από γεώτρηση, εταιρία ιδιωτικών συμφερόντων εμφιαλώνει νερό και το χωριό μου υδρεύεται από ακατάλληλο επιφανειακό νερό όπως μου ειπώθηκε. Δεν είναι κρίμα και άδικο κύριε Δήμαρχε;

Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου κ. Αλέξης Γούσης, μας διαβεβαίωσε ότι το πρόβλημα θα λυθεί σύντομα, όπως του υποσχέθηκαν οι αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες. Ίδ ο μ ε ν ..

Ύστερα από τα προαναφερθέντα θα ήθελα κύριε Δήμαρχε να πληροφορηθώ αν στον προϋπολογισμό του δήμου για το 2015 εγγράψατε ή θα εγγράψετε ανάλογη πίστωση για τη λύση του προβλήματος της ύδρευσης της Μανωλιάσσης.

Πιστεύω να με ακούσατε και ευελπιστώ σε σχετική απάντησή σας.

Γράφει ο
 Στέφανος
 Κων. Γιωτάκης

Με εκτίμηση
 Στέφανος Κων. Γιωτάκης
 Μέλος της Αδεφότητας Μανωλιασσιτών Αθηνών
 Ηλιούπολη, Τρικιάλων

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο στον Πολιτιστικό Σύλλογο Μανωλιάσσης

Κατά τις αρχαιρεσίες που πραγματοποιήθηκαν στις 24 Αυγούστου 2104, εκλέχθηκε και συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Δ.Σ. και έχει ως εξής:

- Ντάφλος Γεώργιος του Αγαθοκλή, πρόεδρος
- Λιόντος Αναστάσιος του Κωνσταντίνου, αντιπρόεδρος
- Ντάφλος Γεώργιος του Κωνσταντίνου, γραμματέας
- Νίκος Ιωάννης του Παναγιώτη, ταμίας
- Γιώτης Ιωάννης του Στεφάνου, έφορος εκδηλώσεων
- Γιωτάκης Γρηγόριος του Αριστοτέλη, μέλος
- Ντάφλος Παναγιώτης του Αγαθοκλή, μέλος.

Σχολική Παιδεία

Του Κώστα Ε. Γιαννούλα

Στη σελίδα 3

Τόποι εγκατάστασης των Σουλιωτών στην ελεύθερη Ελλάδα

Του Χρήστου Νίκου

Στη σελίδα 4

Τα νέα από την Τοπική Κοινότητα Μανωλιάσσης

Στη σελίδα 3

Βυζαντινές εκκλησίες της Καστοριάς

Στη σελίδα 8

Η ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Από τις 13 Μαρτίου 2009, λειτουργεί η ιστοσελίδα της Μανωλιάσσης στη διεύθυνση:

www.manollassa.gr

Η ιστοσελίδα είναι σε αρχικό στάδιο και συνεχώς εμπλουτίζεται.

Γάμοι

* Στις 19 Ιουλίου 2014, ο **Παναγιώτης Ντάμπος**, του Λάμπρου και της Βασιλικής Μπέλλου-Νάμπου και η **Αιμιλία Παπαμελετίου** του Μελέτη και της Νάνσυ Παπαμελετίου, παντρεύτηκαν στον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου Ελευσίνας. Κουμπάρα η Αντζελα Μεταξά. Να ζήσετε!

* Στις 27 Σεπτεμβρίου 2014, στον Ι.Ν. Αγίου Ιωάννου Ανατολής Ιωαννίνων έγινε ο γάμος του συγχωριανού μας **Γιάννη Γούση**, γιου του Αλέξη και της Βασιλικής Γούση και της **Βάσως Δημητρίου-Ντεριμάρη** από το Επισκοπικό Ιωαννίνων.

Τη γαμήλια τελετή παρακολούθησαν πάρα πολλοί προσκεκλημένοι. Ακολούθησε δεξίωση στο κτήμα «ΘΕΟΧΑΡΗΣ» στο Επισκοπικό. Το μενού ήταν εξαιρετικό και η εξυπηρέτηση άψογη. Ο χορός και το γλέντι κράτησε καλά μέχρι τις πρωινές ώρες της Κυριακής κάτω από τους ήχους των τοπικών μουσικών οργάνων. Ευχόμαστε εγκάρδια στους νεόνυμφους να ζήσουν ευτυχισμένοι και με καλούς απογόνους.

Στέφανος Κων. Γιωτάκης
Ηλιούπολη 4 Οκτωβρίου 2014

Γεννήσεις

* Η **Λίνα Ίσκου**, του Γιάννη και της Βούλας Ίσκου, και ο **Tommy Bergman** απέκτησαν ένα πανέμορφο **αγοράκι**, τον **Jonathan Gustav Bergman**. Τους ευχόμαστε να ζήσει!

Ζητάμε συγγνώμη από την οικογένεια Ίσκου για τη μη δημοσίευση της γέννησης στο προηγούμενο φύλλο. Εκ της συντάξεως.

* Η **Ελένη Μαυρονάσιου** του Γιάννη και της Γιαννούλας Μπέλλου-Μαυρονάσιου και ο **Κωνσταντίνος Αθανασίου** απέκτησαν **κοριτσάκι** στις 6 Αυγούστου 2014. Να σας ζήσει!

* Στις 8 Σεπτεμβρίου 2014, η **Μαριάννα Κοκκίνη** και ο **Κώστας Γιωτάκης**, γιος του Ναπολέοντα και της Αλεξάνδρας Γιωτάκη, κάτοικοι Ραφήνας Αττικής, απέκτησαν το τρίτο τους παιδί, **κοριτσάκι**. Τους ευχόμαστε να τους ζήσει και να την καμαρώσουν όπως επιθυμούν!

Οικογένεια Στέφανου Κων. Γιωτάκη

Βαπτίσεις

* Στις 27 Απριλίου 2014, ο **Παναγιώτης Δραγομανίδης** και η **Μαρία Ντάφλου** του Κων/νου και της Κατερίνας, βάπτισαν το αγοράκι τους στην Παναγίτσα Νέου Φαλήρου. Νονά η Χριστίνα Ντάφλου. Το όνομα αυτού **Νικόλαος**. Να σας ζήσει!

* Ο **Ντάφλος Γεώργιος** του π. Κωνσταντίνου και η σύζυγός του **Νερή**, βάπτισαν το αγοράκι τους το Σάββατο 20 Σεπτεμβρίου 2014 στον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου Μανωλιάσσας. Το όνομα αυτού **Κωνσταντίνος**. Νονοί ο Γεώργιος Ντάφλος του Αγαθοκλή και η σύζυγός του Γιάννα. Να σας ζήσει!

* Ο **Μπέλλος Ηλίας** του Κωνσταντίνου και η σύζυγός του **Ασπασία Ζώρζου**, βάπτισαν το κοριτσάκι τους την Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου 2014 στον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου Μανωλιάσσας. Το όνομα αυτής **Ανθούλα-Αιμιλία**. Νονοί οι Σταύρος Λιόντος και Αικατερίνη Λιόντου. Να σας ζήσει!

Προσφορές 2014

ΑΝΤΩΝΙΝΗ ΝΙΚΟΥ ΒΟΥΛΑ	20	ΜΠΕΛΛΟΣ ΚΛΕΑΡΧΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ Θ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	ΜΠΕΛΛΟΣ ΘΩΜΑΣ	20
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20	ΜΠΕΛΛΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ	20	ΜΠΕΛΛΟΣ Θ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5
ΓΙΩΤΑΚΗ ΑΝΑΣΤ ΦΩΤΕΙΝΗ	20	ΜΠΕΛΛΟΣ Θ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗ ΒΑΣΩ	20	ΜΠΕΛΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	10
ΓΙΩΤΑΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	20	ΜΠΕΛΛΟΥ ΖΙΑΚΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	50
ΓΙΩΤΑΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	20	ΜΠΟΥΡΝΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗ ΑΘΗΝΑ	20	ΝΑΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ	20	ΝΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗ ΓΕΡΟΓ. ΝΤΙΝΑ	20	ΝΑΚΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	5	ΝΙΚΟΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΩ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ	20	ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	20	ΝΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	20	ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ	5
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ	20	ΝΙΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	5
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20	ΝΙΚΟΥ ΜΑΝΘΑ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΘΩΜΑΣ	20	ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ	20	ΝΙΚΟΥ ΘΕΟΧΑΡΗΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	20	ΝΙΚΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ	50
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΕΥΡΥΣΘΕΝΗΣ	20	ΝΟΔΑΡΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	20	ΝΤΑΜΠΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	25	ΝΤΑΦΛΟΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ	20
ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΑΠΟΣ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	20	ΝΤΑΦΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	20
ΓΙΩΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ	20	ΝΤΑΦΛΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ	20
ΓΚΟΡΕΖΗ ΝΤΙΝΑ	20	ΝΤΑΦΛΟΥ ΑΛΙΚΗ	20
ΓΚΟΥΜΑ ΓΙΩΤΑΚΗ ΒΑΣΩ	20	ΝΤΑΦΛΟΥ ΓΙΔΑΡΗ ΒΑΡΒΑΡΑ	50
ΓΟΥΣΗΣ ΛΟΥΚΑΣ	20	ΝΤΑΦΛΟΥ ΣΚΟΥΦ. ΜΑΡΙΑ	20
ΓΟΥΣΗΣ ΜΑΝΘΟΣ	200 ΔΟΛ	ΝΤΑΦΛΟΥ ΣΤΑΥΡΙΔ. ΧΑΡΟΥΛΑ	20
ΓΟΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	30
ΓΟΥΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	5	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	20
ΓΟΥΣΗΣ ΑΛΕΚΟΣ	20	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΛΑΜΠΡΟΣ	20
ΓΟΥΣΗΣ ΔΗΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	50	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	20
ΖΑΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20
ΖΗΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	20	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ	20
ΖΗΚΟΣ ΦΩΤΗΣ	20	ΠΑΠΠΑ ΠΗΝΕΛΟΠΗ	20
ΖΗΚΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ	20	ΠΑΠΠΑ ΕΛΕΝΗ	20
ΖΗΚΟΥ ΚΩΝ/ΝΑ	20	ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΥΛΟΣ	20
ΖΙΩΓΑ ΕΛΕΝΗ	5	ΠΑΠΠΑΣ ΝΤΙΝΑ	20
ΙΣΚΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	20	ΠΑΠΠΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ	20
ΙΣΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20	ΠΑΠΠΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ	20
ΙΣΚΟΥ ΑΛΕΚΑ	20	ΠΑΣΧΑΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	20
ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	ΠΕΤΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	20
ΚΙΤΣΙΟΥ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ	15	ΠΕΤΡΟΥ ΓΛΥΚΕΡΙΑ	20
ΚΟΛΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20	ΠΕΤΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	5
ΚΟΛΙΟΥ ΜΑΡΙΑ	20	ΠΕΤΡΟΥ ΘΕΟΧΑΡΗΣ	20
ΚΟΥΣΑΦΤΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ	5	ΠΕΤΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	20
ΚΟΥΒΕΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	20	ΠΕΤΡΟΥ ΘΩΜΑΣ	20
ΚΟΥΤΣΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20	ΠΕΤΡΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	20
ΚΥΡΚΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ	20	ΠΕΤΡΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	20
ΛΙΟΝΤΟΣ ΗΛΙΑΣ	20	ΣΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20
ΛΙΟΝΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20	ΣΙΝΤΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	50
ΛΩΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΕΡΕΑΣ	20	ΤΖΙΜΑ ΜΑΡΙΑ	5
ΜΑΡΗΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ	20	ΤΖΙΜΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	20
ΜΑΡΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	20	ΤΖΙΜΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	20
ΜΑΥΡΟΝΑΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	20	ΤΖΙΜΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20
ΜΕΜΙΤΣΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	20	ΤΖΙΜΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	20
ΜΕΤΑΞΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	15	ΤΖΟΡΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	20
ΜΗΤΡΟΥ ΑΝΝΑ	5	ΤΣΑΒΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	5
ΜΠΕΛΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20	ΤΣΙΓΚΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ	20
ΜΠΕΛΛΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ	50	ΤΣΙΠΟΥΡΑ ΕΥΤΥΧΙΑ	20
ΜΠΕΛΛΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ	20	ΧΡΟΝΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	20
ΜΠΕΛΛΟΣ ΑΛΕΚΟΣ	20	ΜΠΕΛΛΟΣ ΚΛΕΑΡΧΟΣ	50
ΜΠΕΛΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	20	ΝΤΑΦΛΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ	50
		ΜΠΕΛΛΟΣ ΚΛΕΑΡΧΟΣ	200

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγαίρουμε θερμά τον ανιψιό μας **Ναπολέοντα Γκούμα**, γιο του Μάριου Γκούμα και της Βασιλικής, κόρης του Ναπολέοντα και της Αλεξάνδρας Γιωτάκη, κάτοικο Ραφήνας Αττικής, που πέτυχε στο Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών και του ευχόμαστε καλή φοίτηση. Οικογένεια Στεφάνου Κων. Γιωτάκη

Ευχαριστίες

Ως πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Μανωλιάσσας του δήμου Ιωαννιτών, Γούσης Αλέξιος, ευχαριστώ όλους του χωριανούς που με τίμησαν με την ψήφο τους στις εκλογές της 18ης Μαΐου 2014 και τους υπόσχομαι ότι θα κάνω ότι μπορώ με τη συνεργασία του Δημάρχου κ. Μπέγκα και Αντιδημάρχου Νάστου Δημητρίου και με την Αδελφότητα και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Μανωλιάσσας, για το καλό του χωριού μας. Πρέπει όμως να συμμετέχουν ενεργά και οι χωριανοί μου διότι αυτά που μας ενώνουν είναι περισσότερα από αυτά που μας χωρίζουν.

Ο πρόεδρος του Τ.Σ.
Γούσης Αλέξιος

Εκδήλωση

στον

Προφήτη Ηλία

Στις 20 Ιουλίου 2014 έγινε ημερήσιο γλέντι στο εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία. Το γλέντι διοργανώθηκε από τον Γιωτάκη Κωνσταντίνο του Ιωάννου και κράτησε έως τις 6 το απόγευμα της Κυριακής.

Οι παρακάτω χωριανοί και φίλοι προσέφεραν χρηματικά ποσά για το εκκλησάκι:

Πέτρου Παναγιώτα	20
Γούση Βασιλική του Αλέξιου	20
Γιώτης Ιωάννης	20
Καθόγηρος Νίκος (Αμπελιά)	10
Τότσικα Βασιλική (Επισκοπικό)	20
Ταμπάσης Αργύρης (Πεδινή)	20
Γκόγκου Πανάγιω (Πεδινή)	20
Τότσικας Νικόλαος (Επισκοπικό)	20
Γιωτάκης Παναγιώτης	10
Γιωτάκη Ιφιγένεια	10
Τασιούλα Σοφία (Αμπελιά)	5
Καρακατσάνης Αλέκος	20
Νίκου Δημ. Κωνσταντίνος	20
Ντάφλου Ανθούλα	20
Σύμπας Θεόφιλος (Αμπελιά)	20
Παππά Βαρβάρα	20
Χρόνη Αγνούλα	20
Μπέλλος Ιωάννης	10
Μώκος Βασίλειος (Αμπελιά)	20
Μπέλλου Πανάγιω	10
Σύνολο	335 ευρώ

Η εκκλησιαστική επιτροπή ευχαριστεί για τις προσφορές.

Υπενθύμιση

Μπορείτε να μας στέλνετε όλα τα κοινωνικά γεγονότα προς δημοσίευση στη διεύθυνση kpgiotakis@yahoo.gr

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΙΤΩΝ

17^{ης} Νοεμβρίου 35, Τ.Κ. 17455 Άλιμος

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ Π. ΓΙΩΤΑΚΗΣ
(Φεβρουάριος 1993)

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΙΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
«Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ»

ΕΚΔΟΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΚΩΣΤΑΣ Π. ΓΙΩΤΑΚΗΣ

Συνδρομές, επιστολές, συνεργασίες κ.λπ.
να στέλνονται στις διευθύνσεις:

ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

Ρήγα Φεραίου 41 Τ.Κ. 16674 - Α. Γλυφάδα

Τηλ.-Fax: 210 9852198

kpgiotakis@yahoo.gr

ΓΙΩΤΑΚΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Κύπρου 8 Τ.Κ. 19200-Ελευσίνα

Τηλ.: 210 5548330

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους αλό τα περιεχόμενα της έκδοσης χωρίς την έγγραφη άδεια του διευθυντή της εφημερίδας.

Παρακαλούμε τα κείμενα που θα αποστέλλονται για δημοσίευση στην εφημερίδα, να είναι καθαρογραμμένα.

Οι αρθρογράφοι φέρουν την ευθύνη των κειμένων τους.

Στη σωστή εκπαιδευτική διαδικασία, δε δεχόμαστε το παιδί σαν άγραφο χαρτί, αλλά σαν άτομο προικισμένο με τη δύναμη της αυτοεξέλιξης. Ο εκπαιδευτικός δεν είναι αφεντικό του μαθητή, αλλά του συμπαραστέκεται συντροφικά για να τον ενθαρρύνει, για να του διεγείρει την περιέργεια για μάθηση και να του συμπαραστέκεται ηθικά σαν άτομο. Δε δείχνει δύναμη, δεν ειρωνεύεται με οποιοδήποτε τρόπο. Δε χωρίζει φανερά την τάξη σε κατηγορίες μαθητών, γιατί κάθε παιδί έχει τα δικά του προβλήματα και τη δική του προσωπικότητα. Η συμπεριφορά μας σαν εκπαιδευτικοί, για να λειτουργήσουμε σωστά είναι υπομονετική, ευγενική και σταθερή σαν άτομο προς άτομο, με κατανόηση δίχως να αποκλείεται σε ζητήματα δημοκρατικής τάξης και η προσωπική μας διαφωνία. Από την καλή γνώση και εφαρμογή της σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας, εξαρτάται η καλή λειτουργία του σχολείου.

Οι σκοποί και οι στόχοι παίζουν τον κυριότερο ρόλο στα αποτελέσματα της δουλειάς μας. Αυτοί πρέπει να προσαρμόζονται στην υπάρχουσα πραγματικότητα. Δηλαδή το χρόνο που έχουμε, τα δεδομένα των ικανοτήτων των μαθητών, τις περιβαλλοντικές συνθήκες και την υλικότεχνική υποδομή. Αδυναμία ιεράρχησης και χειρισμού στόχων, σημαίνει αδυναμία προβληματισμού στο μαθητή.

Θα πρέπει να δώσουμε να καταλάβουν τα παιδιά ότι δεν εργάζονται για να ευχαριστήσουν τους μεγάλους, αλλά να είναι σε θέση ν' αρχίσουν να μαθαίνουν για λογαρια-

Σχολική Παιδεία

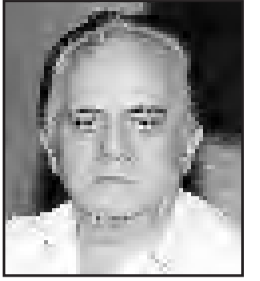
σμό τους, τα μυστικά του πνεύματος και της ψυχής και είναι εξακριβωμένο ότι υπάρχει εντονότατα αυτή η περιέργεια στον άνθρωπο και ειδικά στο παιδί και τον έφηβο και όπου δεν τη συναντάμε, φτάνει αποκλειστικά ακατάλληλοι χειρισμοί των μεγάλων ή η οικογένεια είναι ή το σχολείο ή και τα δύο. Οι ακατάλληλοι χειρισμοί των μεγάλων, είναι κυρίως ο αυταρχισμός, η υπερπροστασία και η απαίτηση για γνώσεις, δίχως να το αφήσουμε πρώτα και λίγο να τις επιθυμήσει, δίχως δηλαδή να του κινήσουμε πρώτα την περιέργεια για γνώσεις.

Βέβαια, η αντιαυταρχική αγωγή δε σημαίνει σε καμία περίπτωση ασυδοσία και αναρχία. Είναι κατά την εκτίμησή μου, ένα πνεύμα αμοιβαιότητας και ισότητας μεταξύ παιδαγωγού και παιδαγωγού με νου.

Το πνεύμα αυτό καλλιεργεί την υπευθυνότητα μέσω της ελευθερίας και καλεί εκπαιδευτικούς και γονείς, να πουν ένα αποφασιστικό όχι, στους μαθητές όταν οι δραστηριότητές τους, αποτελούν κίνδυνο για τη σωματική ακεραιότητα τη δική τους ή των άλλων παιδιών ή ακόμη όταν οι ενέργειες του παιδιού εμποδίζουν και ενοχλούν τους άλλους.

Καλό είναι να έχουμε υπόψη μας τα χαρακτηριστικά του

αυταρχικού και αντιαυταρχικού εκπαιδευτικού, σύμφωνα με τις απόψεις του R. DREIKURS και του Α.Ε. ΠΑΠΑ μερικές των οποίων αναφέρω:

Γράφει ο Κώστας Ε. Γιαννούλας Σχολ. Σύμβουλος Δ.Ε. Πτυχιούχος Φ.Π.Ψ.

Αυταρχικός εκπαιδευτικός

1. Αφεντικό
2. Έντονη φωνή
3. Κυριαρχία
4. Τιμωρία
5. Επιβολή ιδεών
6. Απαίτηση συνεργασίας
7. Εντολή
8. Ενίσχυση συγκλίνουσας σκέψης

Αντιαυταρχικός εκπαιδευτικός

1. Ηγέτης
2. Φιλική φωνή
3. Απόκτηση συνεργασίας
4. Ενθάρρυνση
5. Βοήθεια
6. Συζήτηση
7. Προσφορά ιδεών
8. Ενθαρρύνει την αποκλίνουσα σκέψη

Τα νέα από την Τοπική Κοινότητα Μανωλιάσας

Ευχαριστήριο

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μανωλιάσας ευχαριστεί όλους τους χωριανούς που παραβρέθηκαν στις εκδηλώσεις που πραγματοποιήσε, όπως:

α. Το **Σάββατο 2 Αυγούστου 2014**, που πραγματοποιήσε εκδρομή με τη συμμετοχή πενήντα (50) χωριανών, στον υπέροχο προϊστορικό λιμναίο οικισμό το Δισπηλιό Καστοριάς, στον οποίο έγινε ξενάγηση των χωριανών. Μετά μεταβήκαμε στη λίμνη της Καστοριάς όπου παραμείναμε για λίγο. Στη συνέχεια πήγαμε στις Πρέσπες στο υπέροχο χωριό των Ψαράδων, όπου φάγαμε και όλοι πήραν από τα ξακουστά φασόλια και γίγαντες και στη συνέχεια στο όμορφο νησί του Αγίου Αχιλλείου, που περνώντας την πλωτή γέφυρα, επισκεφθήκαμε τις 5 εκκλησίες (παλιές και νέες) που υπάρχουν εκεί. Στη συνέχεια πήραμε το δρόμο του γυρισμού για τη Μανωλιάσα.

β. Την **Κυριακή 10 Αυγούστου 2014**, σε συνεργασία με το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών, τη θεατρική παράσταση «Του Κουτρούλη ο γάμος» που ανέβασε το Καλλιτεχνικό Σωματείο «Οι Αθεράπευτοι».

γ. Την **Τετάρτη 13 Αυγούστου**, τις αθλητικές εκδηλώσεις που έγιναν στο προαύλιο του Δημοτικού Σχολείου και συμμετείχαν πάρα πολλά παιδιά στα οποία δόθηκε ένα αναμνηστικό δώρο.

Ευχαριστούμε την Ίσκου Σταυρούλα, για τη βοήθειά της καθώς και τον Πτηνοτροφικό Συνεταιρισμό «ΠΙΝΔΟΣ», που μας διέθεσε σουβλιάρια κοτόπουλο και τα προσφέραμε σε όλους όσους παραβρέθηκαν.

δ. Την **Παρασκευή 15 Αυγούστου**.

- Ευχαριστούμε τους:
- Βιολέτα Μπέλου και τον σύζυγό της Γιώργο.
 - Ευθύμιο Ντάφλο
 - Παναγιώτη Ντάφλο
 - Θωμά Γιώτη

καθώς και όλα τα παιδιά που βοήθησαν.

ε. Την **Κυριακή 24 Αυγούστου 2014**, πραγματοποιήθηκε Εκδηλοσποηγοιστική Συνέλευση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μανωλιάσας, στην αίθυσά του, στο Δημοτικό Σχολείο, όπου με τη συμμετοχή πολλών χωριανών, αναδείχτηκε το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου.

Μετά από συνεδρίαση που έγινε, αναδείχθηκαν οι:

1. Ντάφλος Γεώργιος του Αγαθοκλή - Πρόεδρος
2. Λιόντος Αναστάσιος του Κων/νου - Αντιπρόεδρος
3. Ντάφλος Γεώργιος του Κων/νου και της Σεβαστής - Γραμματέας
4. Νίκος Ιωάννης του Παναγιώτη - Ταμίας
5. Γιώτης Ιωάννης του Στέφανου - Έφορος Εκδηλώσεων
6. Γιωτάκης Γρηγόριος του Αριστοτέλη - Μέλος
7. Ντάφλος Παναγιώτης του Αγαθοκλή - Μέλος

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Μανωλιάσας

ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΕΣΤΑΛΗΣΑΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

ΠΡΟΣ

τον κ. Αντιδήμαρχο υπεύθυνο εργοταξίου για τον Δήμο Ιωαννιτών

Ιωάννινα 16/9/2014

Σας παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε τέσσερις (4) καινούργιους κάδους απορριμμάτων, για την συλλογή των απορριμμάτων. Επίσης, σας ενημερώνω ότι υπάρχουν κάδοι οι οποίοι απαιτούν την άμεση επισκευή.

Ο Πρόεδρος
ΑΛΕΞΙΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΣ

τον κ. Αντιδήμαρχο υπεύθυνο εργοταξίου για τον Δήμο Ιωαννιτών

Ιωάννινα 16/9/2014

Σας γνωρίζω ότι έπειτα από λεπτομερή έλεγχο στο δίκτυο φωτισμού της Κοινότητας Μανωλιάσας, εντοπίστηκαν τα εξής προβλήματα:

1. Υπάρχουν 10 (δέκα) καμμένες λάμπες που χρήζουν άμεσης αντικατάστασης. Αναλυτικότερα, για την αντικατάσταση αυτών των δέκα λαμπτήρων (10), οι πέντε απαιτούν αντικατάσταση με χρήση "καθαθιού" ενώ οι άλλες πέντε με χρήση "πέδιλων".

Ο Πρόεδρος
ΑΛΕΞΙΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΣ Δ.Ε.Υ.Α.Ι.

Ιωάννινα 16/9/2014

Σας γνωρίζω ότι οι χωριανοί μου πίνουν επιφανειακό νερό από την πηγή «Κεφαλόβρυσου», το οποίο είναι άκρως ακατάλληλο προς πόσιν, Για τον λόγο αυτό, είναι απαραίτητη η γέωση στον περιβάλλοντα χώρο των πηγών «Κεφαλόβρυσου».

Άμεση και αναγκαία είναι και η πλήρης αντικατάσταση του κεντρικού αγωγού ύδρευσης, ξεκινώντας από το αντλιοστάσιο έως και την δεξαμενή. Η ύπαρξη του αγωγού αυτού, χρονολογείται από το έτος 1974, επομένως η κατασκευή αυτού έγινε όχι με υλικό κατάλληλο για την υγεία των κατοίκων, αλλά με σιδερένιες σωλήνες. Τοποθέτησε φλωτέρ στην Δεξαμενή.

Έχει σχηματισθεί κατάλληλη μελέτη και πραγματικά υπάρχει άμεση ανάγκη χρηματοδότησης της αντικατάστασης του δικτύου, αφού η παλαιότητά του δημιουργεί, πέρα από τους κινδύνους υγείας, και πολλά προβλήματα και φυσικά βλάβες, υπόψιν κ. Νταμάτη.

Ο Πρόεδρος
ΑΛΕΞΙΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΣ

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Ιωάννινα 16/9/2014

Σας γνωρίζω ότι στην τοπική κοινότητα Μανωλιάσας, εκκρεμεί μια εργολαβία, υπόψιν κυρίου Γιαννακά και επιβλέποντα μηχανικό τον κύριο Τσιούρη, με σκοπό την αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης από θέσεως "οικία Μπέλλου Γεωργίου έως και θέσεως οικίας Γιωτάκη Α. Κωνσταντίνου" όπου και υπάρχει φρεάτιο υδρεύσεως.

Η πίστωση του έργου αυτού, ανέρχεται στο συνολικό ποσό των 56.000 ευρώ, από τα οποία χρήματα, επειδή το έργο δεν έχει ολοκληρωθεί, δεν γνωρίζω το ποσό που έχει πάρει ο ερ-

γολάβος, αλλά, και αν βέβαια υπάρχει κάποιο διαθέσιμο υπόλοιπο από το συνολικό ποσό της πιστώσεως.

Για το λόγο αυτό, σας παρακαλώ όπως εγκρίνετε νέα πίστωση για την αποπεράτωση του έργου αυτού.

Ο Πρόεδρος
ΑΛΕΞΙΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΣ

τον κ. Αντιδήμαρχο υπεύθυνο εργοταξίου για τον Δήμο Ιωαννιτών

Ιωάννινα 16/9/2014

Σας παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε τέσσερις (4) καινούργιους κάδους απορριμμάτων, για την συλλογή των απορριμμάτων. Επίσης, σας ενημερώνω ότι υπάρχουν κάδοι οι οποίοι απαιτούν την άμεση επισκευή.

Ο Πρόεδρος
ΑΛΕΞΙΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ιωάννινα 16/9/2014

ΘΕΜΑ: Χρηματοδότηση για επέκταση ΦΟΠ

Σας παρακαλούμε να χρηματοδοτήσετε την επέκταση κοιντικού φωτισμού στο δρόμο από την Πλατεία της Τοπικής Κοινότητας Μανωλιάσας μέχρι το νεκροταφείο, μια απόσταση μη υπερβαίνουσα τα δυο μέτρα, επειδή ο δρόμος αυτός είναι πολυσύχναστος και ο φωτισμός του κρίνεται απαραίτητος.

Ο Πρόεδρος
ΑΛΕΞΙΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΣ τον κ. Δήμαρχο Ιωαννιτών

Ιωάννινα 20/9/2014

Κύριε Δήμαρχε

Σας καταθέτω γραπτώς, τα προβλήματα της τοπικής κοινότητας Μανωλιάσας προκειμένου να συμπεριληφθούν στο τεχνικό πρόγραμμα.

Είναι τα εξής:

1) **Υδρευση:** σας γνωρίζω ότι οι συγχωριανοί μου πίνουν επιφανειακό νερό από τις πηγές Κεφαλόβρυσου το οποίο είναι ακατάλληλο, για το λόγο αυτό χρήζει άμεση ανάγκη **γέωτσης**.

2) **Αντικατάσταση** κεντρικού αγωγού από το αντλιοστάσιο μέχρι και τις δεξαμενές, ο ήδη υπάρχων κεντρικός αγωγός είναι από σιδερένιο σωλήνα ο οποίος είναι κατασκευασμένος από το 1974, έχει κατατεθεί μελέτη στη Δ.Ε.Υ.Α.Ι. η οποία πρέπει να χρηματοδοτηθεί.

3) **Αντικατάσταση** μερικού εσωτερικού δικτύου ύδρευσης εντός και εκτός οικισμού.

4) **Διάνοιξη του δρόμου και αποπεράτωση** αυτού από τη Μανωλιάσα μέχρι και την Αμπελιά, κάποια χιλιόμετρα έχουν ήδη κατασκευαστεί, η μελέτη έχει κατατεθεί στη Διεύθυνση τεχνικών υπηρεσιών υπ' όψιν κ. Δημητρίου αναμένουμε να μπει σε πρόγραμμα χρηματοδότησης.

5) **Ασφαλτόστρωση** δρόμων, επέκταση ΦΟΠ.

6) **Να αποδοθούν τα έσοδα** που προέρχονται από τις κεραιές των εταιριών WIND & VODAFON και η SATA.

Ο Πρόεδρος
ΑΛΕΞΙΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

Τόποι εγκατάστασης των Σουλιωτών στην ελεύθερη Ελλάδα

Με το τέλος των στρατιωτικών επιχειρήσεων έπρεπε να οριστικοποιηθεί και η απόφαση για τον τόπο όπου θα εγκαθίσταντο οι Σουλιώτες. Προσπάθειες για το θέμα αυτό είχαν καταβληθεί από το 1823, αλλά η πρόθεση για εγκατάστασή τους στο Ζαπάντι, βορειοδυτικά του Αργινίου, δεν τελεσφόρησε εξαιτίας των αντιδράσεων των εντόπιων κατοίκων. Στο επόμενο διάστημα και κατά την έντονη πολεμική δραστηριότητά τους, πολλοί από αυτούς έχασαν τη ζωή τους, με αποτέλεσμα οι χήρες και τα ορφανά τους να περιέλθουν σε τραγική κατάσταση και να αναγκάζονται, μαζί με τις υπόλοιπες οικογένειες, να ακολουθούν συχνά τα σουλιώτικα σώματα στα πεδία των μαχών.

Με αναφορές τους από τα Σάβωνα (6-3-1826) "προς την εν Μεθέβαις Εθνικήν Συνέλευσιν" και από τα Μέγαρο (14-10-1826) προς την Γ' Εθνική Συνέλευση, αντιπρόσωποι των Σουλιωτών, έθεσαν εκ νέου το θέμα της εγκατάστασης. Αθήνα και μεμονωμένα, ο Κίτσος Τζαβέλης, επανήλθε στην υπόθεση με έγγραφο του της 24ης Φεβρουαρίου 1827, επίσης προς την Γ' Εθνική Συνέλευση. Λίγο αργότερα, στις 27 Απριλίου, ακολούθησε νέα αναφορά προς την ίδια συνέλευση από τους Νότη Μπότσαρη, Ν. Τζαβέλη, Γεώργιο Κίτσο και Ζώη Πάνου. Γράφουν σ' αυτή την τελευταία με πίκρα "Αι χήραι των πεσόντων εις τας μάχας του Καρπενησίου, της Καθιακούδας, της

Αμψηιανής, του Μεσοηογγίου και των Αθηνών και αι χήραι των λεγομένων ηρώων, λιμοκτονούσιν, εις ξένους τόπους ενώπιον των υποσχέσεων του Έθνους. Οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι των Σουλιωτών με τούτην την τελευταίαν μας αναφοράν, ενθυμίζομεν εις το Έθνος, τας υποσχέσεις του,

προς τον Καποδίστριαν. Το αίτημά τους εγκρίθηκε στις 31 Ιουλίου από την αρμόδια επιτροπή της Δ' Εθνικής Συνέλευσης του Άργους. Η λύση όμως, έμεινε και πάλι στα χαρτιά.

Η οριστική διευθέτηση του θέματος, ήλθε με το 6ο ψήφισμα της Ε' Εθνικής Συνέλευσης του Ναυπλίου, στις 14 Ιανουαρίου 1832. Τόποι εγκατάστασης των Σουλιωτών ορίσθηκαν "τα εθνικά οικόπεδα" της Ναυπάκτου και του Βραχωρίου (Αργινίου), ενώ ταυτόχρονα, με το ίδιο ψήφισμα, τακτοποιούνται και οι οικονομικές απαιτήσεις τους. Πράγματι, οι πρόσφυγες, εγκαταστάθηκαν στις δυο αυτές πόλεις. Δεν έλειψαν, πάντως, οι τριβές με ορισμένους εντόπιους, ειδικά στο Αργίνιο, όπου ο παλαιός καπετάνιος και μετέπειτα υποστράτηγος και γερουσιαστής Ιωάννης Στάικας, αντιδρούσε έντονα

θανε στη Ναύπακτο, ο Νότης Μπότσαρης, την 1η Νοεμβρίου 1853, στην Αθήνα, ο Κώστας Μπότσαρης, στις 9 Μαρτίου 1855, ο Κίτσος Τζαβέλης στη Ναύπακτο και στις 31 Δεκεμβρίου 1858, στο Αργίνιο, ο Νικόλαος Ζέρβας. Οι επιφανέστεροι Σουλιώτες έφευγαν από τη ζωή μακριά από την ιδιαίτερη πατρίδα τους.

Όσον αφορά τους Σουλιώτες, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στις δύο πόλεις της Αιτωλοακαρνανίας, σύμφωνα με κατάσταση την οποία συντάξε στις 14 Μαΐου 1834 ο έπαρχος Ναυπακτίας Κ. Κρεζής, συνάγεται ότι στη Ναύπακτο είχαν εγκατασταθεί 447, οι οποίοι ανήκαν σε 129 οικογένειες και στο Αργίνιο, σύμφωνα με αντίστοιχη κατάσταση της 12ης Μαΐου 1834, του έπαρχου Λ. Ζαβού, εγκαταστάθηκαν 157 οικογένειες, με 496 άτομα. Και στις δύο, δηλαδή πόλεις, εγκαταστάθηκαν συνολικά 943 άτομα (από αυτό τον αριθμό οφείλουμε να αφαιρέσουμε ορισμένα άτομα τα οποία είχαν διπλοεγγραφεί).

Ένα εξαιρετικά αξιοσημείωτο γεγονός είναι, ότι και στις δύο καταστάσεις δεν υπάρχουν περισσότεροι από 280 άνδρες των οποίων η ηλικία θα επέτρεπε κάποια συμμετοχή στις μάχες του Αγώνα. Από αυτά μπορεί κανείς να αντιληφθεί τον φόρο του αίματος τον οποίον πλήρωσαν οι ηρωικοί Ηπειρώτες για την ελευθερία της πατρίδας.

Εκτός, όμως, από τις δύο αυτές πόλεις, υπήρχαν και άλλοι, πολύ λιγότεροι βέβαια, Σουλιώτες, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν για διάφορους λόγους, σε άλλες περιοχές στο Μεσοηογγί, στην Επίδαυρο, στο Νεόκαστρο της Μεσσηνίας και ίσως μεμονωμένα και σε άλλα μέρη.

Τιμή και δόξα στους Σουλιώτες και Σουλιώτισσες, θα τους θαυμάζουμε και θα τους θυμόμαστε για πάντα.

Τα Μποτσαραιίκα στη Ναύπακτο. Ανήκουν στο ίδρυμα Δημητρίου και Αίγλης Μπότσαρη και στεγάζουν τη μόνιμη έκθεση «Η ναυμαχία της Ναυπάκτου».

και αιτούμεν έναν τόπον δια να περισυμμάσωμεν τας χήρας και ορφανά, να κατοικήσωμεν" (Αρχείο Ελληνικής Παλιγγενεσίας 3).

Δυστυχώς, καμία από τις αναφορές αυτές δεν έφερε το επιθυμητό αποτέλεσμα, αν και συστάθηκε από την Γ' Εθνική Συνέλευση επιτροπή για να μελετήσει τα Σουλιωτικά αιτήματα και να προτείνει λύσεις. Οι προτάσεις της επιτροπής οδήγησαν στην Α' Πράξη της ΛΣΤ συνεδρίασης της Γ' Συνέλευσης της Τροιζηνίας, με την οποία αποφασίστηκε να παραχωρηθεί στους Σουλιώτες ως τόπος κατοικίας, η περιοχή από την Επίδαυρο μέχρι την Απάθεια της Τροιζηνίας. Άλλη, μάλιστα, πενταμελής επιτροπή, που διορίστηκε, προέβη σε καταμέτρηση και καταγραφή της περιοχής αυτής. Η απόφαση, όμως, δεν υλοποιήθηκε, εξαιτίας κυρίως και πάλι των αντιδράσεων των εντόπιων. Ωστόσο, αποτέλεσε τη βάση στην οποία στηρίχθηκαν οι μελλοντικές προσπάθειες των προσφύγων.

Έτσι, οι ταλαιπωρημένοι Ηπειρώτες, επανήλθαν στις 24 Ιουλίου 1829, αυτή τη φορά με αίτησή τους

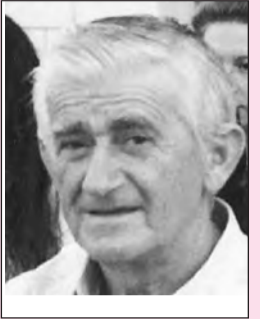

Άποψη του Τζαβεθαίικου στη Ναύπακτο. Έχει αναστηλωθεί πρόσφατα από την αρχαιολογική υπηρεσία και το Υπουργείο Πολιτισμού.

στην εγκατάστασή τους στην πόλη.

Τελικά, πάντως, με την πάροδο του χρόνου, η κατάσταση εξομαλύνθηκε και οι Σουλιώτες βρήκαν, επιτέλους, τη νέα τους πατρίδα. Ποτέ όμως, δεν ξέχασαν το αγαπημένο τους Σούλι και πάντοτε ήλπιζαν ότι πριν πεθάνουν, θα αξιωνόνταν να ξαναπατήσουν ελεύθερα τα κόματά τους.

Το όνειρό τους όμως, δεν πραγματοποιήθηκε. Καθώς ο καιρός περνούσε, οι Σουλιώτες έφευγαν σταδιακά ο ένας μετά τον άλλον από τη ζωή, χωρίς να έχουν ικανοποιήσει την επιθυμία τους. Στις 21 Οκτωβρίου 1841, πέ-

Γράφει ο Χρήστος Νίκου

ΣΧΟΛΗ ΟΔΗΓΩΝ

ΑΦΟΙ ΛΑΜΠΡΟΥ ΔΗΜ. ΜΗΤΣΗ

Valhallavägen 82 11427 STOCKHOLM
www.jarlatrafik.se

Tel.: 08-208393 08-109668
Fax: 08-201523

ΧΡΑΡΡΑΣ

ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
Λ. Αθηνών 308 Περιστέρι
Τ.Κ. 12136,

Τηλ. 210 5733903, Fax: 210 5733986

Δόμηση

εσωτερικού χώρου

Γυψοσανίδες - Ψευδοροφές
Φωτισμός - Διακόσμηση

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΡ. ΓΙΩΤΑΚΗΣ

Κηφισούρας 21
Τηλ. 26510 36035 -
κιν. 6945 902525

ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
ΝΤΟΥΛΑΠΕΣ
ΠΟΡΤΕΣ
ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ

ΘΩΜΑΣ ΓΙΔΑΡΗΣ

ΤΗΛ. 26510 90720
ΚΙΝ. 6978 286290

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ
ΜΕΛΕΤΗ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
SERVICE

Ο Ταγματάρχης Βελισσαρίου

Ο Ιωάννης Βελισσαρίου αξιωματικός του Ελληνικού Στρατού, ήρωας των Βαλκανικών Πολέμων, διακρίθηκε ιδιαίτερα στη Μάχη του Μπιζανίου, όπου η ελληνική νίκη οφείλεται στην αποφασιστικότητα του, καθώς ανάγκασε τον οθωμανικό στρατό να παραδοθεί άνευ όρων.

Ο πατέρας του ήταν εύπορος κτηματίας και είχε μεταναστεύσει στη Ρουμανία από την Κύμη Εύβοιας. Στα 16 του, εγκατέλειψε τη Ρουμανία και πήγε στην Αθήνα για να καταταγεί ως εθελοντής στον ελληνικό στρατό. Το όνειρό του να υπηρετήσει την πατρίδα πήρε προσωρινά αναβολή, λόγω του νεαρού της ηλικίας του.

Τότε αναγκάστηκε να καταφύγει στην Αίγυπτο, όπου ζούσε η αδερφή της μητέρας του. Σπούδασε για μία τριετία στο Γαλλικό Κολλέγιο και το 1880 επέστρεψε στην Αθήνα, όπου έγινε δεκτός ως εθελοντής στον ελληνικό στρατό. Το 1884, και ενώ είχε ήδη

προαχθεί στον βαθμό του λοχία ή του επιλοχία, κατατάχθηκε κατόπιν εξετάσεων στη δεύτερη εκπαιδευτική σειρά της Στρατιωτικής Σχολής Υπαξιωματικών (ΣΣΥ), από την οποία αποφοίτησε στις 7 Οκτωβρίου 1887 ως ανθυπολοχαγός πεζικού.

Από τις 25 Φεβρουαρίου 1894 μέχρι τις 24 Φεβρουαρίου 1897, ο ανθυπολοχαγός Βελισσαρίου διετέλεσε αστυνόμος. Μάχιμη εμπειρία απέκτησε στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897. Ως διμοιρίτης σε ύψωμα στη διάβαση της Μεθώνας, πολέμησε γενναία και δεν υποχώρησε, παρά μόνο όταν έλαβε γραπτή διαταγή και ενώ οι υπόλοιπες ελληνικές δυνάμεις είχαν εγκαταλείψει προ πολλού, τις θέσεις τους.

Στη μάχη της Δερβέν-Φούρκας (σημερινό Καλαμάκι Φθιώτιδας) στις 7 Μαΐου 1897, ως διμοιρίτης του 3ου Λόχου του 5ου Συντάγματος, κάλυψε την υποχώρηση των ελληνικών τμημάτων. Ο Τούρκος διοικητής εγκλωβίστηκε και δεν μπόρεσε να προχωρήσει, νομίζοντας ότι έχει να κάνει με μονάδα επιπέδου ταξιαρχίας. Ο Βελισσαρίου πήρε τα εύσημα από το διάδοχο Κωνσταντίνο και τον επόμενο χρόνο προήχθη σε υπολοχαγό και το 1905 σε λοχαγό.

Κατά τη διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου, ο Βελισσαρίου υπηρέτησε ως διοικητής τάγματος του 4ου Συντάγματος Πεζικού, συμμετέχοντας από την πρώτη ημέρα στις επιθετικές επιχειρήσεις. Η Μάχη του Σαρανταπόρου μάλιστα, αποτέλεσε μία από εκείνες στις οποίες για μία ακόμη φορά διακρίθηκε για τις ηγερτικές του δυνάμεις.

Αργότερα συμμετείχε στην Μάχη του Μπιζανίου για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων. Οι επιχειρήσεις ξεκίνησαν από τις αρχές Δεκεμβρίου του 1912 και συνεχίστηκαν και το πρώτο δεκαήμερο του Ιανουαρίου του 1913, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Ο ταγματάρχης Βελισσαρίου στις επιχειρήσεις αυτές υπαγόταν στο 1ο Σύνταγμα Ευζώνων. Κατά τις πρώτες ημέρες μάλιστα, τραυματίστηκε ελαφρά

ΣΤΟΝ ΗΡΩΑ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

*Μοιρολογούνε τα βουνά και οι κάμποι αναστενάζουν!
Και οι τσολιάδες τον θρηγούν Λεβεντοταγματάρχη!
Μες τον πολέμου τη φωτιά ορθός επολεμούσε
και φόβο δε λογάριάζε το χάρο δε ψηφούσε
Κλάψτε αετοί τον Σταυραετό!
Κλάψτε το Βελισσάρη!
Τι το κακό που γίνηκε στη Τζουμαγιά στη ράχη
ο Βελισσάρης πέθανε και ο βασιλιάς ταράχθη.
Ο Βλάχος του ο σαλπικτής βαριά τραυματισμένος
όταν μαθαίνει το χαμό πριν ξεψυχήσει λέει:
Θα ήθελα στον τάφο σου δυο λόγια να σαλπίσω
να γονατίσω ευλαβικά, στερονά να ξεψυχήσω!
Ν' ακούσουνε τα Γιάννενα κι ο Λαχανάς να μάθει
κι η Κύμη που τον γέννησε:
Ο Βελισσάρης πέθανε, ο Βελισσάρης χάθη!*

Η μάχη του ταγματάρχη Βελισσαρίου, επί κεφαλής των Ευζώνων του, στην Κρέσα.

στο πόδι και νοσηλεύτηκε για μικρό διάστημα.

Μετά την αποτυχία των παραπάνω επιχειρήσεων, στις 16 Φεβρουαρίου, το Γενικό Στρατηγείο εξέδωσε διαταγές για νέα επίθεση ενάντια στα Ιωάννινα. Σύμφωνα με το σχέδιο των επιχειρήσεων η κύρια ενέργεια θα εκδηλωνόταν από τα δυτικά, με το Β' Τμήμα Στρατιάς, με σκοπό την υπερκέρραση του Μπιζανίου, ενώ ταυτόχρονα από το κέντρο και τα ανατολικά θα εκδηλωνόταν παραπληντική επίθεση, με ισχυρή προπαρασκευή πυροβολικού. Με τα δύο Τάγματα Ευζώνων ανεπτυγμένα εμπρός και το 1/17 πίσω ως εφεδρεία, περί τις 07.45 ξεκίνησε η προέλαση.

Έπειτα από σκληρές μάχες και με τους άνδρες του βουτηγμένους μέχρι το γόνατο στους βούρκους της περιοχής ο Βελισσαρίου κατάφερε να διεισδύσει ανάμεσα σε τρία τουρκικά οχυρά που ακόμη δεν είχαν παραδοθεί (οχυρά Χιντζηρέθου, Μπιζανίου και Καστρίτσας) και μαζί με τον Ιατρίδη και το τάγμα του κατέλαβε το χωριό Άγιος Ιωάννης, συλλαμβάνοντας πολλούς αιχμαλώτους και κυριεύοντας μεγάλες ποσότητες εχθρικού υλικού. Τα δύο τάγματα εγκατέστησαν άμεσα προφυλακές και έκοψαν τα τηλεφωνικά και τηλεγραφικά καλώδια, διακόπτοντας την επικοινωνία των Ιωαννίνων με το Μπιζάνι. Την υπόλοιπη νύκτα οι άνδρες των δύο ταγμάτων αιχμαλώτισαν 37 αξιωματικούς και 935 οπλίτες του Τουρκικού Στρατού που υποχωρούσαν και διέρχονταν από την περιοχή, χωρίς να γνωρίζουν τη διείσδυση των ευζώνων του Βελισσαρίου και του Ιατρίδη, ενώ ταυτόχρονα προώθησαν τις θέσεις τους προς τα Γιάννενα.

Περίπου στις 23.00 της 20ης Φεβρουαρίου, ο Βελισσαρίου διέκρινε δύο πολύ μεγάλους φανούς πίσω από του οποίους σύντομα εμφανίστηκε άμαξα με τον επίσκοπο Δωδώνης, τον Τούρκο υπολοχαγό Ρεούφ και τον επίσης Τούρκο ανθυπολοχαγό Ταϊαάτ, οι οποίοι έφερναν επιστολή των ξένων προξένων και του Εσάτ Πασά με τις προτάσεις για παράδοση των Ιωαννίνων. Η παράτολη ενέργεια των Βελισσαρίου και Ιατρίδη, έκανε τους Τούρκους να πιστέψουν πως έξω από τα Ιωάννινα είχε συγκεντρωθεί μεγάλη ελληνική δύναμη και άρα κάθε αντίσταση ήταν μάταιη! Ο Βελισσαρίου συνόδεψε προσωπικά την τουρκική αντιπροσωπεία στο ελληνικό στρατηγείο. Ο στρατηγός της διάδοχος Κωνσταντίνος, τον ασπασθηκε και του είπε: «Βελισσαρίου, είσαι άξιος ραπίσματος, αθλή και φιλήματος. Εγώ αρκούμαι εις το φίλημα». Έκτοτε, ο Βελισσαρίου έγινε θρύλος.

Στις 13 Ιουλίου 12, έδινε μάχη στην Κρέσα, ενώ ταυτόχρονα προσπαθούσε να εμψυχώσει τους στρατιώτες του. Μια βουλγαρική οβίδα τον έριξε κάτω σοβαρά τραυματισμένο. Έπειτα από λίγη ώρα, ο ηρωικός ταγματάρχης Ιωάννης Βελισσαρίου, άφησε την τελευταία του πνοή με τη φράση «Στη Σόφια!»

Όταν ο βασιλιάς Κωνσταντίνος πληροφορήθηκε το θάνατό του λέγεται πως είπε: «Ήταν επόμενο. Τέτοιοι ήρωες δε ζουν πολύ». Στο συλλυπητήριο τηλεγράφημα που συνέταξε και απέστειλε προς τη σύζυγό του Χαρίκλεια, έγραφε τα εξής: «Χαιρετίζω τον Ήρωα των Ηρώων».

Γράφει ο Χρήστος Νίκου

Ευαέτις

ΓΑΜΟΣ & ΒΑΠΤΙΣΗ
Στολισμοί - Δεξιώσεις

- Μπομπονιέρα
- Πρόσκληση
- Γλυκό

ΚΙΚΗΣΙΑΝΗ ΖΩΗ ΤΖΙΜΑ

Τηλ.: 697 8073201

210-5578206

ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ

ΑΓΟΝΗ ΓΡΑΜΜΗ

ΝΤΑΦΛΟΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ

ΛΙΜΑΝΙ ΓΡΑΦΗΝΑΣ ΤΗΛ.: (22940) 23356

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΝΥΨΩΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ
ΣΙΝΤΟΣ

Πεδινή Ιωαννίνων

Διαθέτουμε:

- ΓΕΡΑΝΟ ΕΚΦΟΡΤΩΣΗΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
- ΦΟΡΤΟΤΑΞΙ

Τηλ. 26510 91905, 6944 943023

ΙΣΤΟΡΙΑ

«Τ'αχνάρια» συνεχίζουν τη στήλη της ιστορίας δημοσιεύοντας στοιχεία-αποσπάσματα από τον αγώνα για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων. Γεγονότα που διαδραματίστηκαν στη Μανωλιάσσα και συνετέλεσαν αποτελεσματικά στον απελευθερωτικό αγώνα του 1912-13. Δημοσιεύουμε αποσπάσματα από το βιβλίο: **Βαλκανικοί Πόλεμοι 1912-13** Πολεμική Έκθεση του Γενικού Editorial Στρατού.

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

Την αυτήν ακριβώς ημέραν, το Υπουργείον των Στρατιωτικών δια τηλεγραφήματος εξήτει να λάβη γνώσιν των σκέψεων του Αρχηγού Στρατού Ηπείρου περί της δοθησομένης κατευθύνσεως εις τας περαιτέρω προς εκπολιόρκησιν των Ιωαννίνων επιχειρήσεις. Εγνώριζε δ' επί πλέον εις αυτόν, ότι είναι έτοιμοι και αφικνούνται εκτός της VI Μεραρχίας εκ Θεσσαλονίκης και το απόσπασμα απελευθερώσεως Χίου εκ 4 ταγμάτων και δύο ορειβ. βραδυβόλων πυρ/χιών. Τέλος δ' έθετεν υπό την κρίσιν αυτού πρότασιν όπως η VI Μεραρχία ενισχυομένη ενδεχομένης και υπό μοίρας πεδινού πυρ/κού ενεργήσῃ κατά Ιωαννίνων μέσω Αγίων Σαράντα.

Εις απάντησιν ο Αρχηγός του Στρατού Ηπείρου ανέφερε τας απ' αρχής επικρατούσας παρ' αυτά σκέψεις και την ως συνέπειαν απόφασίν του να επιτεθή συγκεντρών απάσας τας προσπάθειάς κατά Μπιζάνι και κατά μέτωπον εκ Νότου προς Βορράν. Παρεκάθει όθεν το Υπουργείον, όπως διατάξη τη εις Πρέβεζα απόβασιν και της VI Μεραρχίας. Ούτω, εν συνεχεία των απόψεών του τούτων, εξέδωκε διαταγήν, υπό μορφήν προπαρασκευαστικήν, εν τη οποία διετύπωνε την απόφασίν του περί ενεργείας κατά της σειράς των οχυρών του Μπιζανίου και διέτασσε την υπό του πυρ/κού και μηχανικού της Στρατιάς εκτέλεσιν διαφόρων έργων προς προπαρασκευήν αυτής.

Ταυτοχρόνως εκοινοποίησε και ετέραν διαταγήν περί νέας συνθέσεως και διατάξεως του Στρατού Ηπείρου συμφώνως προς την οποίαν:

α) Συνεκροτείτο Μεραρχία Ηπείρου εκ των 4 ταγμάτων ευζώνων, του συν/τος Κρητών, του 15ου συν/τος πεζικού, των δύο ανεξαρτήτων ταγμάτων προεληθόντων εκ Μετσόβου, της 1/II ορειβατ. πυρ/χίας, μιας βραδυβόλου πυρ/χίας και λοιπών σχηματισμών και υπηρεσιών. Η Μεραρχία αυτή θα κατελάμβανε το μέτωπον από του άκρου δεξιού, ήτοι από του ποταμού Αράχθου, μέχρι του χωρίου Κρυφόβου, συμπεριλαμβανομένου μέχρι της ενώσεως της αμαξιτής οδού Ιωαννίνων - Πρεβέζης μετά της καρροποιήτου Πέντε Πηγαδιών - Ιωαννίνων μη συμπεριλαμβανομένης.

γ) Η IV Μεραρχία, δια τω τριών συν/των αυτής μείον τάγματος και ενισχυομένη υπό ταχυβόλου μοίρας ορειβ. πυρ/κού (μείον πυρ/χίας), θα κατελάμβανεν εν συνεχεία τον τομέα από του αριστερού της II Μεραρχίας μέχρι των ΒΑ κλιτύων του όρους Ολύτσια.

δ) Αι δύο βαρείαι πυρ/χίαι, το 2ον συν/μα πεδινού πυρ/κού, υπό ενιαίαν διοίκησιν και ως πυρ/κόν Στρατιάς, θα κατελάμβανον θέσεις παρά τα υψώματα της Κανέτας, όπως προπαρασκευάσωσι την κατά των οχυρών του Μπιζανίου ενέργειαν.

ε) Τα εις Φτελιάν δύο τάγματα, προεληθόντα εκ Γρεβενών, θα παρέμενον εκεί ως γενική εφεδρεία.

ζ) Τέλος, το συγκροτηθέν εκ των μεραρχιακών λόχων μηχανικών της Στρατιάς θα παρέμενεν εις Πεσά.

Εκάστη μονάς θα εγκαθίστατο εις τον οικείον της τομέα κατά τας ημέρας 24 και 25 Δεκεμβρίου.

Εν συνεχεία των γενομένων προπαρασκευών, ο Αρχηγός του Στρατού Ηπείρου απύθυνε την επομένην, 23 Δεκεμβρίου, διαταγήν προς τον διοικητήν πυροβολικού Στρατιάς περί αναγνωρίσεως θέσεων και ταχίας τάξεως προς πυροβόλησιν ολοκλήρου του βαρέος πυρ/κού των 105 και 155, ωσαύτως δε τηλεγραφικήν αίτησιν προς το Υπουργείον των Στρατιωτικών περί ταχείας αποστολής μεταφορικών μέσων προς διευκόλυνσιν του ανεφοδιασμού του Στρατού Ηπείρου, ειδικώς μετά την συντελουμένην ήδη ενίσχυσίν του.

Την αυτήν ημέραν το Υπουργείον των Στρατιωτικών κατόπιν πληροφοριών εκ Λονδίνου περί πιθανής παραδόσεως του τουρκικού στρατού εν περιπτώσει εκδηλώσεως ημετέρας επιθετικής ενεργείας, συνέστισε την εκτέλεσιν περιορισμένης επιθετικής αναγνωρίσεως. Πήλν όμως, λόγω των διαταχθεισών μετακινήσεων δια την ήψιν νέας διατάξεως, ο Αρχηγός του Στρατού Ηπείρου ανέφερεν, ότι τοιαύτη επιθετική αναγνώρισις δεν θα ηδύνατο να γίνη παρά μετά πάροδον ημερών τινων.

Την επομένην, 24 Δ/βρίου, ο μεν διοικητής του πυρ/κού του Στρατού Ηπείρου πρόεβη εις την διαταχθείσαν αναγνώρισιν και τάξιν προς πυροβόλησιν των

Η μάχη της Μανωλιάσσας

υπολοίπων βαρέων πυροβόλων, το δε Υπουργείον των Στρατιωτικών εγνώριζε δια τηλεγράφηματός του, ότι έκαμεν αποστολήν μεταφορικών μέσων, συνίστα δ' επί πλέον την χρησιμοποίησιν του ποταμού Λούρου, όντος πλωτού επ' αρκετόν μήκος, και την ήψιν δραστηρίων μέτρων προς επάρκειαν του ανεφοδιασμού του Στρατού Ηπείρου δια των διατιθεμένων παρ' αυτού μέσων.

2) Εις εκτέλεσιν της από 22 Δεκεμβρίου διαταγής του Αρχηγείου Στρατού Ηπείρου, αι Μεραρχίαι εξέδωκαν τας ακοιούθους διαταγάς αυτών δια την ήψιν της διαταχθείσης διατάξεως:

Η IV Μεραρχία προς αντικατάστασιν της εις το αριστερόν της παρατάξεως II τοιαύτης διέταξε, την 23ην Δ/βρίου όπως:

Το 9ον συν/μα πεζικού εγκατασταθή την επομένην, 24ην, εις τον υποτομέα από του Χανίου Ροβίλιστα επί της αμαξιτής οδού μέχρι της χαράδρας Β. Θεριακίσι, μη συμπεριλαμβανομένων. Αριστερά τούτου και μέχρι των ανατολικών κλιτύων του όρους Ολύτσια θα εγκαθίστατο το 8ον συν/μα πεζικού. Το 11ον συν/μα πεζικού (μείον τάγματος διατεθέντος εις το απόσπασμα Ολύτσια) θα παρέμενεν ως εφεδρεία παρά το Χάνι Φτελιάς, όπου και το Στρατηγείον της Μεραρχίας. Ο λόχος μηχανικού της Μεραρχίας εκρατήθη προσωρινώς, μη διατεθείς, προς συγκρότησιν του μηχανικού της Στρατιάς, ότε ασχολούμενος εις την επισκευήν οδεύσεων του τομέως της Μεραρχίας.

Η συνέχεια στο επόμενο

Φοροτεχνικό - Λογιστικό Γραφείο

Ευάγγελος Γκούμας
Φοροτεχνικός Λογιστής
Α' ΤΑΞΗΣ

Ζακύνθου 10
163 43 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210-99 51 019,39
κιν.: 6932 215 012
e-mail: gouman@hol.gr

Νίκου Γεωργία

Λογίστρια Α τάξεως

Ερμού 88

Α όροφος
Τ.Κ 19 200 - Ελευσίνα

e-mail:nikou-g@ath.forthnet.gr

Τηλ. 210 55 43 398
Κιν. 6972 002 141

Caramellino
παιδικά

Χ. Χατζή & Α. Ίσκου
Παιδικά - Βαπτιστικά

Ι. Στεφανή & Πλάτωνος 1, Ασπρόπυργος, τηλ. 210.5578764

ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «Η ΤΡΑΤΑ»
ΚΛΕΑΡΧΟΣ ΜΠΕΛΛΟΣ

Το στέκι για καλοφανάδες

Ψάρια φρέσκα
Αστακοί
Καραβίδες
Καλαμαράκια
από την Τράτα μας
κατευθείαν στα κάρβουνα
Αξιοπρεπές περιβάλλον

ΠΑΡΑΛΙΑ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ
ΤΗΛ. (0294) 94794

Λαογραφία - Παράδοση

Ηπειρώτικο ποιμενικό λεξιλόγιο

Ορμώνω: Κατευθύνω την πορεία ζώου ή κοπαδιού με χειρονομίες και κραυγές.

Παγάνα (η): Η ομαδική οργανωμένη καταδίωξη άγριων ζώων (κυρίως λύκων).

Παρμάρα (η): Ασθένεια με συμπτώματα παράλυσης, που εμφανίζεται κυρίως στα αιγοπρόβατα.

Πρατάρης (ο): Ο βοσκός των προβάτων.

Στρούγκα (η): Πρόχειρο μαντρί με κλαδιά ή πέτρες για το άρμεγμα των ζώων.

Τάλαρος (ο): μεγάλο ξύλινο βαρέλι για την φύλαξη και διατήρηση τυριού.

Τομάρια (τα): Τα δέρματα των προβάτων ή γιδιών.

Τροκάνι (το): Μεγάλο κουδούνι με δυνατό ήχο για μεγαλόσωμα ζώα.

Τσαντίλα (η): Μεγάλα τουλουπάνια για το στράγγισμα του μόλις πηγμένου τυριού.

Τσαρδί (το): Πρόχειρο κατάλυμα από κλαδιά. Καλύβα.

Τυρόγαλο (το): Το υγρό που μένει από το πήξιμο του τυριού.

Φλόρα (η): Ολόασπρη γίδα.

Παροιμιώδεις εκφράσεις

“Αρτζι μπούρτζι και λουλάς”

Η μια εκδοχή αυτής της φράσης είναι η εξής:

Όταν ο Καποδίστριας έγινε κυβερνήτης της Ελλάδας, οι διάφοροι οπλαρχηγοί που δεν είχαν παρατήσει ακόμη τα όπλα τους πήγαιναν στο Ναύπλιο - την πρώτη πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους - και του ζητούσαν διάφορα προσωπικά ρουσφέτια, κυρίως όμως χρήματα, για να μπορέσουν να κινηθούν. Ο Καποδίστριας έκανε ό,τι μπορούσε, για να ικανοποιήσει τις ανάγκες τους. Αλλ' όπως είναι γνωστό, τα πράγματα ήταν δύσκολα την εποχή εκείνη. Η Ελλάδα ήταν τελείως κατεστραμμένη και τα ταμεία της αδειανά. Τι να πρωτοκοιτάξει, λοιπόν, ο καλός και τίμιος εκείνος κυβερνήτης; Ωστόσο οι οπλαρχηγοί, που δεν εξέταζαν τις λεπτομέρειες, τον ενοχλούσαν συνέχεια. Έτσι ο Καποδίστριας αναγκάστηκε μια μέρα να τους πει την πικρή αλήθεια. Ότι δεν έπρεπε δηλαδή, να ελπίζουν σε τίποτε, γιατί δεν υπήρχαν χρήματα. Οι οπλαρχηγοί, θερμόαιμοι καθώς ήταν, άναψαν.

- Άκου δω', κυρ Γιάννη, του είπαν. Αν δε μας τακτοποιήσεις στα γρήγορα, θα πάρουμε τ' αρκεβούζια μας (όπλα της εποχής) και το λουλά μας και θα τα στήσουμε στο πέρασμα του Αναπλιού. Όποιος πλούσιος θα πέφτει κατά κείθε, θα τον γραπώνουμε και θα του παίρνουμε λύτρα.

Κατά μια άλλη εκδοχή: Ο διδάσκαλος των Αρμενίων Σέργιος είχε ιδιαίτερη αδυναμία σ' ένα σκύλο, τον “Αρτζιβάρια”, που τον πρόσεχε και τον αγαπούσε σαν παιδί του. Φανταστείτε, λοιπόν, τη μεγάλη του θλίψη, όταν αυτόν τον πιστό του σύντροφο, τον κατασπάραξαν τα θηρία. Όλη τη βδομάδα του θανάτου του ενήστεψε ο διδάσκαλος και με τον καιρό επέβαλε τη νηστεία αυτή και στους άλλους Αρμένιους.

Το «Αρτζιβούριο», λοιπόν, κατά τους Αρμένιους είναι η βδομάδα που συμπίπτει με τη δική μας πρώτη βδομάδα της αποκριάς, όταν ανοίγει το Τριώδιο. Σ' αυτές τις επτά ημέρες, οι Αρμένιοι κρατούν αυστηρή νηστεία, αντίθετα με μας που έχουμε απόλυτα γαστρομαργική ελευθερία και καταλύουμε ακόμα και τη νηστεία της Τετάρτης και Παρασκευής. Σ' αυτή, λοιπόν, την απόλυτη ελευθερία και την κατάργηση κάθε περιορισμού κατά το «Αρτζιβούριο», οφείλεται η λαϊκή έκφραση: «Αρτζι-μπούρτζι» που θέλει να πει μια σειρά γεγονότων ή λόγων χωρίς λογική συνοχή ή κάτι τέτοιο.

“Αργία μήτηρ πάσης κακίας”

Ο αργός μπορεί εύκολα να κάνει το κακό. Ο Ησίοδος (Έργ. 498-9) είπε: «Πολλά δ' αεργός ανήρ, κενεήν έπι ελπίδα μίμων, χρηζίζων βιότοιο, κακά προσελέξατο θυμώ», και τη γνώμη αυτή αναλύοντας ο παλιός σχολιαστής λέει: «Τους εν αργία ζώντας, και τας ελπίδας κενάς έχοντας, άτε μηδέν ε-αυτής συνειδόμενος έργον εις ευπορίαν συντείνον, ανάγκη πολλά τω όντι κακά προσεννοείν δια την απορίαν όπως άν τραφώσιν εντεύθεν λωποδύται γίνονται τινες, εντεύθεν ιερόσουλοι, εντεύθεν φιλοπράγμωνες, και πάντες όσοι τον βίον εκ των αλλοτριών έχουν επινοούσι». Ο δε Σοφοκλής (απ. 287 Nauck παρά Στοβ. Λ', 6) λέγει: «Τίκτηι γαρ ουδέν εσθλόν εικαία σχολή».

Δημοτικά τραγούδια

ΤΗΣ ΚΥΡΑ-ΦΡΟΣΥΝΗΣ

Συνέχεια από το φύλλο 84

Ο γιαννιώτικος - ιδιαίτερα - λαός θρήνησε πολύ τη Φροσύνη και στο πρόσωπό της την ιδεατή ομορφιά, την εξαιρετική γυναίκα, την Ελληνίδα, την ηρωίδα, την Ελένη. Χαρακτηριστικό τούτου, το δραματικό έπος του **Βαλαωρίτη** για το λατρευτικό είδωλο, την κυρ-Φροσύνη.

Ολόκληρο το τραγούδι σώζει ο Ν. Πολίτης:

«Η Φροσύνη, σύζυγος του εμπόρου Δημητρίου Βασιλείου, φημιζομένη δια το κάλλος, το γένος και την μόρφωσιν αυτής, δεν ηδυνήθη ν' αντισητῆ εἰς τον έρωτα του υἱου του Αλή, Μουχτάρ, επωφεληθέντος την αποδημίαν του συζύγου της εις Βενετίαν. Ότε δε ο Μουχτάρ εστάλη υπό του πατρός του, κατά διαταγήν του σουλτάνου, εναντίον του αποστάτου Τζωρτζίμ εις Ανδριανούπολι, η σύζυγός του μαθούσα τας ερωτικές σχέσεις αυτού προς την Φροσύνην, εζήτησε παρά του Αλή πασά την τιμωρία της αντιζηλῶ. Ο Αλής ωρκίσθη ότι θα εκτελέσει την αίτησίν της, όπως δε μη εκθέσει άλλον τινά των περι αυτόν εις την εκδίκησιν του Μουχτάρ κατά την επάνοδόν του, μετέβη αυτοπροσώπως νύκτωρ μετά δορυφόρων του εις την οικίαν της Φροσύνης, και απαγαγών εφυλάκισεν αυτήν. Συνεφυλάκισε δε και άλλας 17 γυναίκας εξ Ιωαννίνων, περιών υπήρχον υπόνοιαι ότι ήσαν επιληψίμου διαγωγής, και καταδίκασε πάσας εις θάνατον δια πνιγμού εις την λίμνην. Η απόφασις εξετελέσθη την σῦκα της 11ης Ιανουαρίου 1801, ο οίκος της Φροσύνης εκλείσθη και τα υπάρχοντά της εδημεύθησαν, τα δε δύο μικρά τέκνα της εγκαταλείφθησαν εις τους δρόμους, ουδενός τολμώντος δια τον φόβον του Αλή να περισυλλέξη αυτά, μέχρις ότου επετράπη αντί πλουσίων δώρων εις τον θεῖον της μητρός των, επίσκοπον Γαβριήλ, να τα παραλάβη.

Τα πτώματα της Φροσύνης και τινων άλλων γυναικών, εκβρασθέντα υπό των κυμάτων εις την ακτήν, εκηδεύθησαν, η δε Φροσύνη ετάφη εις το μοναστήριον των Αγίων Αναργύρων. Η εκκλησία σπεύσασα να αποδώσει εις τα λείψανα αυτών τας επικηδείους τιμάς, τας ανηγόρευσε καλλιμάρτυρας. Τούτο δε αποδεικνύει, ότι από της επαύριον του θανάτου αυτών, ο λαός εθεώρει τας πνιγείσας γυναίκας και προπάντων την Φροσύνην, μάλλον ως θύματα του τυράννου και όχι ως καταδίκους, και συνηθάνετο συμπάθειαν προς αυτάς».

Τ' ακούσατε τι γίνηκε στα Γιάννενα, τη λίμνη, που πνίξαν τις δεκα(ε)φτά με την κυρά Φροσύνη;

Αχ, Φροσύνη παινεμένη, τι κακό 'παθες, καημένη! Άλλη καμιά δεν το βαλε το λαχουρί φουστάνι, πρωτ' η Φροσύνη το βαλε και βγήκε στο σιργιάνι.

Αχ, Φροσύνη παινεμένη, και στον κόσμο ξακουσμένη! Δεν στο 'λεγα, Φροσύνη μου, κρύψε το δαχτυλίδι,

γιατί αν το μάθει ο Αλήπασας θε να σε φάει το φίδι.

Αχ, Φροσύνη μου καημένη, τι πολύ κακό θα γένει!

“Αν είστε Τούρκοι αφήστε με, χίλια φλωριά σας δίνω, σῦρτε με στον Μουχτάρπασα, δυο λόγια να του κρῶνω”.

Αχ, Φροσύνη μου καημένη, τι πολύ κακό θα γένει!

“Πασά μου, που είσαι, πρόβαλε, τρέξε να με γλιτώσεις,

‘μέρωσε τον Αλήπασα, και δώσε ό,τι να δώσεις”.
Αχ, Φροσύνη, πέρδικά μου, τι κακό 'παθες, κυρά μου! Στο βεζύρη τα φλωριά, τα δάκρυα δεν περνάνε, και σένα μ' άλλες δεκα(ε)φτά τα ψάρια θα σας φάνε.

Αχ, Φροσύνη, πέρδικά μου, μόκαφες τα σωθικά μου! Να 'ταν οι πέτρες ζάχαρη, να ρίχνανε στη λίμνη, για να γλυκάνει το νερό για την κυρά Φροσύνη.

Αχ, Φροσύνη παινεμένη, μεσ' στη λίμνη ξαπλωμένη! Φύσα, βοριά, φύσα θρακιά, για ν' αγριέψει η λίμνη, να βάλη τες αρχόντισσες και την κυρά Φροσύνη.

Αχ, Φροσύνη παινεμένη, μεσ' στη λίμνη ξαπλωμένη! Φροσύν', σε κλαίει το σπίτι σου, σε κλαίει τα παιδιά σου, σε κλαιν όλα τα Γιάννενα, κλαίει την ομορφιά σου.

Αχ, Φροσύνη, πέρδικά μου, μόκαφες τα σωθικά μου!

Άλλη παραλλαγή του γιαννιώτικου επιτραπέζιου (με γύρισμα σε ρυθμικό μέρος) ιστορικού:

Το μάθатаν τι έγινε, μωρέ μίρο² μου αχ, στα Γιάννενα στη λίμνη που πνίξαν τις αρχόντισσες και την κυρά-Φροσύνη.

Αχ Φροσύνη παινεμένη τι κακό 'παθες καημένη.

Εήντα καντάρια ζάχαρη, μωρέ μίρο μου αχ, να τα 'ρίχνα στη λίμνη, μωρέ στη λίμνη, για να γλυκάνει το νερό να πιει η κυρά-Φροσύνη.

Αχ Φροσύνη πέρδικά μου τι κακό 'παθες κυρά μου.

Τ' Αλή πασά το άλογο, μωρέ μίρο μου αχ, κανείς δεν το χαϊδεύει μόν' η κυρά-Βασιλική αυτή καθαλικεύει.

Ντεριμπετέρισσα³ Βασίλω στρωσ' το μπράτσο σου να γείρω.

¹ Οι στίχοι αυτοί αναφέρονται στη σύμπτωση, από την οποία έμαθε η σύζυγος του Μουχτάρ τις ερωτικές σχέσεις αυτού και της Φροσύνης. Ο Μουχτάρ είχε δωρήσει στην ερωμένη του, πολύτιμο δαχτυλίδι το οποίο αυτός είχε λάβει δώρο από τη σύζυγό του. Όταν βρέθηκε η κυρά Φροσύνη σε οικονομική στεναχώρια, εξαιτίας της αποδημίας και του συζύγου της και του Μουχτάρ, έδωσε το δαχτυλίδι σε χρυσοχόο, για να διαπραγματευθεί την πώλησή του. Αυτός δε, το προσέφερε για αγορά στη γυναίκα του Μουχτάρ.

² μίρο = αγαπητέ (τουρκ.)

³ ντεριμπετέρισσα = ανοιχτόκαρδη (τουρκ.)

Λίγ' απ' όλα ... για όλα

**Αγαπητοί συγχωριανοί,
φίλες και φίλοι, γεια σας**

Με αφορμή την εκδρομή που πραγματοποιήσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μανωλιάσσας στην Καστοριά τον Αύγουστο 2014, σε αυτό το φύλλο παραχωρούμε τη στήλη μας στις βυζαντινές εκκλησίες και στο λιμναίο οικισμό της Καστοριάς.

Βυζαντινές εκκλησίες της Καστοριάς

Η Καστοριά αποτελεί μια από τις πιο αξιόλογες πόλεις του ελληνικού χώρου για τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία της, εκ των οποίων κυρίαρχο ρόλο καταλαμβάνουν οι 61 σωζόμενες εκκλησίες. Όλες έχουν κηρυχθεί διατηρητέες από το 1924 έως το 1991 με κατά καιρούς Προεδρικά Διατάγματα ή Υπουργικές Αποφάσεις, ως ιστορικά μνημεία. Σήμερα, στέκουν ολόρθες, θυμίζοντας την εικόνα της πόλης στην Βυζαντινή και Τουρκοκρατούμενη Εποχή, και δηλώνοντας με τον πιο απερίφραστο τρόπο, το πλούσιο θρησκευτικό και πολιτιστικό υπόβαθρο της Καστοριάς.

Βυζαντινή Εποχή

Αρχικά, για τη θέση της μητρόπολης κατά τη διάρκεια των βυζαντινών χρόνων, έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις. Η ύπαρξη επισκοπικού θρόνου στο ναό του Αγ. Στεφάνου (που αποτελεί την παλαιότερη σωζόμενη εκκλησία σήμερα), θεωρήθηκε ως ένδειξη ή ακόμη και απόδειξη, ότι λειτουργούσε ως μητρόπολη. Ο αρχιμανδρίτης Γ. Χρηστάδης υποστήριξε την

Ο Ταξiάρχης Μητροπόλεως (10ος αι. μ.Χ.) της δεξιαμενής το 1922.

Πράγματι, ήρθαν στο φως τα θεμέλια μικρής τρίκλιτης βασιλικής, που όμως δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μητρόπολη, όπως και ο ναός του Αγ. Στεφάνου, λόγω του μικρού μεγέθους της. Πιθανότερη θέση της βυζαντινής μητρόπολης, αποτελεί αυτή του περιόπτου Κουρσούμ Τζαμιού (σήμερα δίπλα στο Ι.Κ.Α.), λόγω των ευρημάτων που ήρθαν στο φως. Η τοποθεσία αυτή μάλλον αποτελούσε χώρο λατρείας από την Αρχαία Εποχή, καθώς βρέθηκε τμήμα δωρικού κίονα. Όπως υποστηρίζει ο Ν. Μουτσόπουλος, η παλαιοχριστιανική επιγραφή που βρέθηκε εδώ, ανήκει στον πρωτοβυζαντινό ναό της Αγ. Παρασκευής, που αποτελούσε τη Μητρόπολη κατά τη Βυζαντινή Εποχή και στη θέση της ανεγέρθηκε το Κουρσούμ Τζαμί (που σώζεται έως σήμερα). Άλλωστε αποτελούσε πάγια τακτική η επανάχρηση οικοδομικού υλικού από παλαιότερα κτίσματα και η ανοικοδόμηση χώρων λατρείας στην ίδια θέση, για εξαγνισμό του μέρους.

Σήμερα, διατηρούνται από την βυζαντινή εποχή, 15 ακεραίες εκκλησίες, οι οποίες είναι του Αγίου

Στεφάνου (9ος), του Ταξiάρχη Μητροπόλεως (10ος), της Παναγίας Κουμπελίδικης (10ος), το καθολικό της μονής Παναγίας Μαυριώτισσας (τέλος 11ου αι.), του Αγίου Νικολάου Κασνίτζη (β' μισό 12ου), του Ταξiάρχη Γυμνασίου (β' μισό 12ου), του Αγίου Αθανασίου Μουζάκη (14ος), του Αγίου Νικολάου Πετρίτη (14ος), το Αγίου Νικολάου Δραγωγιά (14ος), του Αγίου Νικολάου Τζωτζά (14ος), του Αγίου Νικολάου Μαυριώτισσης (14ος), του Αγίου Ιωάννη Προδρόμου (14ος), της Παναγίας Φανερωμένης (14ος) και οι Άγιοι Τρεις (14ος). Ακόμη, σε μερικές μεταγενέστερες εκκλησίες, όπως ο Αγ. Γεώργιος Πολιτείας, ο Αγ. Δημήτριος Οικονόμου και ο Αγ. Νικόλαος Κυριτζή, διατηρούνται τμήματα και διάκοσμος από τη Βυζαντινή Εποχή.

Γενικό χαρακτηριστικό των ναών της Καστοριάς είναι η μικρή κλίμακα. Επικρατούν τρεις τύποι ναών, η τρίκλιτη βα-

σιλική, οι μονόχωροι με νάρθηκα και οι τρίκογχοι (μοναδικό παράδειγμα αποτελεί ο ναός της Παναγίας της Κουμπελίδικης). Κύριο στοιχείο των τρίκλιτων βασιλικών είναι

ο τονισμός του μεσαίου κλίτους με την έντονη υπερύψωση του φωταγωγού, στον οποίο ανοίγονται μονόλοβα και λίγα δίλοβα παράθυρα (η διαμόρφωση αυτή, σε συνδυασμό με το μικρό μήκος των ναών, δίνει την εντύπωση του ορθογωνικού τρούλου).

Η τοιχοδομή είναι ισόδομη και μάλλον ακανόνιστη. Χρησιμοποιούνται λίθοι στο φυσικό τους σχήμα ή αποστρωγγυλεμένοι στις γωνίες, που περιβάλλονται από παχύ κεραμικό κονίαμα (κουρασίνα). Οι μικρότεροι από αυτούς συμπληρώνονται, όχι σπάνια και ανάλογα με το σχήμα που έχουν, με πλίνθους τοποθετημένους οριζόντια ή κάθετα. Για την ποικιλία του συνόλου και την δημιουργία κάποιων ζωγραφικότητας, ανάμεσα από τους οριζόντια στρωμένους λίθους, μεσολαμβάνουν πλίνθοι σε διάφορα σχήματα, με διακοσμητικό και μόνο χαρακτήρα. Το σύστημα αυτό δομής γίνεται ακόμα γραφικότερο με την εναλλαγή των ποικίλων χρωμάτων των λίθων, του άφθονου κεραμικού κονιάματος, των πλίνθων σε διάφορες ελαφριές αποχρώσεις του κόκκινου κεραμιδι και των πλούσιων κεραμικών κοσμημάτων.

Όπως φαίνεται από την κατανομή των εκκλησιών, οι πρώτοι βυζαντινοί ναοί, εκτός από την Παναγία Φανερωμένη, βρίσκονται όλοι σε δύο κύριους πυρήνες. Ο πρώτος καταλαμβάνει την περιοχή της αγοράς, στη θέση της μεταγενέστερης Μητρόπολης και της σημερινής πλατείας Ομονοίας, και ο δεύτερος την περιοχή μεταξύ Ελεούσας και Γκραντίτσας στα ΒΑ της πόλης. Το παραπάνω μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι σε εκείνες τις περιοχές ήταν οι πυκνότεροι οικιστικοί πυρήνες της εκτός του κάστρου βυζαντινής πόλης. Οι μεταγενέστερες μεταβυζαντινές εκκλησίες, βρίσκονται διάσπαρτες, που σημαίνει ότι στην συνέχεια πύκνωσε ολόκληρος ο ιστορικός χώρος της πόλης, από τον ισθμό της χερσονήσου μέχρι τις απότομες πλαγιές του βουνού.

Εκτός τις εκκλησίες, γνωρίζουμε ότι λειτουργούσαν μερικές μονές στον ιστό της πόλης. Ως καθολικά μονών αναφέρονται η Παναγία Φανερωμένη, ο Αγ. Γεώργιος Βουνού και η Παναγία Μουζεβίτη (Αγ. Μηνάς). Ακόμη, το σωζόμενο καθολικό της μονής Παναγίας Μαυριώτισσας στο ΝΑ άκρο της χερσονήσου της λίμνης, που χρονολογείται στο τέλος του 11ου αι. φαίνεται πως έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πνευματική ζωή της πόλης κατά την βυζαντινή περίοδο.

Παναγία η Μαυριώτισσα

Ο μονόχωρος ναός με νάρθηκα της Παναγίας της Μαυριώτισσας, καθολικό της ομώνυμης μονής, είναι ίσως κτίσμα του 11ου αι. Δίπλα του ιδρύθηκε στον 16ο αι. παρεκκλήσι αφιερωμένο στον Ιωάννη το Θεολόγο με τοιχογραφίες του 1552,

Η Σταύρωση της μονής Μαυριώτισσας (καθολικό). Τοιχογραφία με τη Σταύρωση του Χριστού, περ. 1260 μ.Χ.

φιλοτεχνημένες από το ζωγράφο Ευστάθιο Ιακώβου.

Οι σωζόμενες τοιχογραφίες του καθολικού περιορίζονται στο ιερό, στο δυτικό τοίχο του κυρίως ναού και στο νάρθηκα. Το ιδιαίτερο ύφος τους δημιουργεί έντονες επιφυλάξεις για τη χρονολόγησή τους, που κυμαίνεται από τον 11ο ως και τις αρχές του 13ου αι. Πράγματι η τέχνη τους δεν παύει να σχετίζεται με την τοπική παράδοση.

Η βιαιότητα και οι παραμορφώσεις στο σχέδιο φθάνουν

Άγιοι Ανάργυροι (11ος αι. μ.Χ.)

σε έσχατα σημεία αφαίρεσης. Στον 13ο αι. μερικές από τις παλιές αυτές τοιχογραφίες επισκευάστηκαν και νέες κοσμήσαν τον εξωτερικό τοίχο του νάρθηκα.

Το μοναστήρι της Παναγίας της Μαυριώτισσας βρίσκεται σε απόσταση 4 χιλ. περίπου από το κέντρο της πόλης στο ανατολικό άκρο της λίμνης και είναι ένα από τα πιο αξιόλογα μοναστήρια της Καστοριάς που επιβάλλεται να έχει επισκεφτεί καθένας που επισκέπτεται την Καστοριά. Υπολογίζεται ότι έχει χτιστεί επί εποχής του Αλέξιου Αα Κομνηνού 1081- 1118. Το καθολικό της μονής ανήκει στην κατηγορία των μονόχωρων ξυλοσκεπών βασιλικών. Οι ζωγραφίες που κοσμούν το εσωτερικό του ναού χρονολογούνται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Στην ανατολική πλευρά του τοίχου υπάρχουν ζωγραφίες που χρονολογούνται στο πρώτο μισό του 12ου αιώνα ενώ στο άλλο τμήμα του ίδιου τοίχου καθώς και σε όλων των δυτικών οι τοιχογραφίες υπολογίζονται στα τέλη του 12ου αιώνα. Επί τουρκοκρατίας όπως ήταν φυσικό οι αγιογραφίες υπέστησαν σοβαρές ζημιές. Τα μάτια των αγίων έχουν εξαφανιστεί τελείως όπως συνέβη και σε πολλά άλλα μοναστήρια οι εκκλησίες σε όλη την Ελλάδα.

Παρ' όλα αυτά όμως η μονή σε όλη τη διάρκεια την ύπαρξης της ήταν και είναι ένα από τα σημαντικότερα μέρη της Καστοριάς κυρίως ως πνευματικό μέρος. Έτσι μπορεί να αιτιολογηθεί και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που έτρεφαν και οι βυζαντινοί αξιωματούχοι γι' αυτήν. Είναι βέβαιο ότι από κοντά η μονή της Παναγίας της Μαυριώτισσας θα σας κάνει αίσθηση και θα σας γαληνέψει επομένως αξίζει ο κόπος να την επισκεφτεί κανείς.

Λιμναίος οικισμός Καστοριάς

Ένας λιμναίος οικισμός στο Δισπηλιό, μακρυρά πως η περιοχή κατοικούνταν από τα νεολιθικά χρόνια. Ο προϊστορικός οικισμός που βρίσκεται 8 χιλιόμετρα έξω από την Καστοριά στη θέση «Νησί» ανακαλύφθηκε τυχαία το 1932.

Η πρόμη φάση του τοποθετείται γύρω στο 5.500 π.Χ. και είναι ένας από τους αρχαιότερους λιμναίους οικισμούς που έχουν ανακαλυφθεί στην Ευρώπη. Τις καλύβες που έφτιαχναν, κυκλικές και ορθογώνιες, τις στηρίζαν πάνω σε πασσαλόπηκτες πλατφόρμες. Ήταν ο σκελετός για να ανυψώσουν το επίπεδο των σπιτιών γιατί κάποια ήταν χτισμένα μέσα στη λίμνη και κάποια ανάλογα με την αυξομείωση της στάθμης του νερού άλλοτε βρισκόταν μέσα στη λίμνη και άλλοτε έξω από αυτή. Υπήρχαν και καλύβες που ήταν χτισμένες κοντά στη λίμνη. Υπολογίζεται ότι ζούσαν τρεις χιλιάδες άτομα. Έχοντας άφθογη οργάνωση και πειθαρχία μάζευαν την τροφή τους, εξέτρεφαν κατοικίδια, ψάρευαν και κατασκεύαζαν εργαλεία και είδη καθημερινής χρήσης. Παράλληλα γνώριζαν μουσική και γραφή. Μια ξύλινη πινακίδα είναι ανάμεσα στα σημαντικά ευρήματα των ανασκαφών, φλογέρες από κόκαλα πουλιών, από τα παλαιότερα μουσικά όργανα που έχουν ανακαλυφθεί στην Ευρώπη και μια βάρκα από μονοκόμματο ξύλο.

Από το 2000 στην περιοχή λειτουργεί υπαίθριο οικομυσείο, στους χώρους του οποίου έχει επιχειρηθεί μια πιστή αναπαράσταση του λιμναίου οικισμού. Για το σκελετό των καλυβών χρησιμοποιήθηκαν κορμιοί δένδρων, για τους τοίχους κλαδιά και σχοινί ενώ από την λάσπη της λίμνης δημιουργήθηκε ο σοβάς κάθε καλύβας που την στέγη της σκεπάζουν άχυρα. Μέσα στις κατοικίες αυτού του ξεχωριστού οικισμού, υπάρχουν αντικείμενα καθημερινής χρήσης, πιστά αντίγραφα των ευρημάτων που ανακαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια των ανασκαφών. Πήλινα αγγεία, όπως φιάλες, κύπελλα, φρουτιέρες και χίτρες καθώς και εργαλεία που είναι φτιαγμένα από πυριτόλιθο ή οστά συμπεριλαμβάνονται στα εκθέματα. Τα αυθεντικά εκτίθενται στο κτίριο του μουσείου που βρίσκεται μέσα στο χωριό Δισπηλιό.

Ο παλιός